

ni več štel svojih junaških del, in kateri je bil iztrgal že več kot 10 članov ekspedicije.

Ta izguba je zelo potrla Stanleya. Sedaj je ostal on jedini Evropec, kateri utegne prodreti skozi črni kontinent, on sam bode užival čast in slavo.

Stanley je bil že do grla sit borbe z reko. Potreboval je celih 131 dnij, preden je prišel 19 milj naprej. Ker je takorekoč za gotovo znal, da ima le še nekaj malega dnij do morja, sklene toraj peš potovati. Dosegel je svoj namen Kongo je bil odkrit.

Dne 31. julija 1877. l., ko je solnce zahajalo, odnesli so njegovi ljudje „Lady-Alice“ na neki grič, in jo pustili kot spomenik nevstrašenega poguma vztrajne ekspedicije.

Ali trpljenje teh hrabrih ljudij še ni bilo pri kraju. Še jedna nadloga jim je ostala, lakota, katero so skušali v vsej njenej grozi. Kraji, koder so potovali, bili so siromašni, zemlja neobdelana, in domačini niso hoteli tudi ničesar prodati razen v zameno za rum. No, kje naj bi ga vzela ekspedicija, ki je prešla skozi celo Afriko!

Sedaj se Stanley zdvojen ustavi. Napiše v treh jezikih skrajen poziv na prvega Evropca, ki ga bode prejel, in pošlje tri odbrane možake, da odneso ta list kamorkoli. Ondotni črni glavar, ki je prišel v tabor pogledat, bil je toliko prijazen in dober, da je preskrbel kažipotov v Bomo. Kar se tiče Stanleya samega, ostal je pri karavani in jo tako obvaroval zdvojnosti. Nobena žala beseda ni ušla iz ust tem gladnim siromakom; ležali so po tleh, vsi opešani, užaljeni in zamišljeni vsak v svoje trpljenje.

Naposled je bil konec temu trpljenju. Odposlanci so se povrnili. Našli so bili Evropecev v Bomi, kateri so poslali celo vrsto nosačev s hrano in mnogo dobrih stvari, a vzlasti veselo novico, da je še samo 4 dni hoda do oceana.

Res je bilo.

Dne 9. avgusta 1877. l. 999. dne, odkar je karavana odšla iz Zanzibara, dospela je v Bomo, kjer so bile prve evropske nasebine, in dne 11. avgusta je pozdravila široka vrata, katera so jej odpirala ocean.

Največja geografska zagonetka devetnajstega stoletja je bila rešena; tok Konga je bil odkrit.

Ali koliko je stalo to odkritje? Ko je Stanley zapustil Zanzibar, imel je v svojej ekspediciji 4 Evropce in 366 črncev. Kedar pa je došel k cilju, bilo je vsega vkup samo še 109 oseb, mej njimi samo jeden belec, Stanley.

Preden hoče uživati plod svojega dela in truda, izvršil je Stanley še zadnji kos dela, odpeljal je domov ostale člane svoje ekspedicije. Vkrca se je z njimi na angleško ladija, in obrodil je Rt dobre nade, kjer so razne ovacije slavile potnike. Naposled je dospel v Zanzibar, kjer je odložil te častite Afričane, kateri so ga spremljali in mu pomagali na njegovem potu „skozi črni kontinent.“

Novice.

Državni zbor.

V seji dne 23. novembra t. l. pričela se je specialna debata o državnem proračunu. Posl. dr. pl. Kraus nasvetuje pri točki „Najvišji dvor“, da naj se dvorne in državne knjižnice nekoliko reformujejo in da naj bodo dvorni muzeji večkrat odprti. Napominana točka se na to vsprejme brez daljše debate. Pri točki „Državni zbor“ posl. Schlessinger poudarja, da državni zbor ni vreden svote 700.000 gld., katera se potreši zanj Zbornica, posebno pa liberalna stranka je protinarodna. Protoliberalci se vedno napadajo. Govornik na to obširno razpravlja o židih in njihovi veri. Židovski poslanci temu ugovarjajo in predsednik govorniku zabrani nadaljno govorjenje. Poslanec princ Karl Schwarzenberg izjavlja, da je Menger zaslužil grajo. Privrženci državnega prava dobili smo zadoščenje. Priznati je treba, da delujejo Mladočehi srečno, kajti celo Menger jim je priskočil na pomoč. Češki veleposestniki zanimali so se vedno za socialna vprašanja. Govornik pravi, da je po njegovem mnenju v okviru punktacij urediti tudi jezikovno vprašanje. Kar se tiče državnega prava, se naša stranka ne da rok vezati. Češko državno pravo prišlo bo zopet na dnevni red, treba je potrpeti. Na Ogerskem se stvari tako razvijajo, da je o njih resno premišljevat. V nadaljnjem govoru želi govornik od vlade pojasniti, zakaj se je odpoklical minister Pražak in se mu ni imenoval naslednik. Govornik ne zahteva narodnega ministra, pač pa zastopnika češke dežele. Narodnih ministrov ne kaže imenovati, ker Avstrija ni sestavljena iz narodnostij, temveč iz dežel. Popolnitev Pražakovega mesta je najmanjša naša zahteva, če naj še dalje delujemo po zmislu prestolnega nagovora. Glasovali smo za valutne predloge in zdaj nimamo več svojega ministra. Liberalci so pri tem glasovanju mnogo dosegli. S koncesijami zdaj na levo, zdaj na desno ni moči doseči splošne zadovoljnosti. Za hipni vspeh skrbeti, to ni vse. Vlada se mora vprašati, če hoče delovati vkupno s parlamentom ali brez njega. Od posl. Plenerja razvito jezikovno vprašanje naj se začne reševati potem izvenparlamentarnega dogovora. Konečno govornik omenja še liberških dogodkov in še enkrat zahteva Pražaku namestnika. Ministerski predsednik grof Taaffe kot vljuden mož hoče takoj odgovoriti na vprašanje glede imenovanja češkega ministra, četudi je na to odgovorjeno že v proračunu, v katerega je ustavljena plača za tega ministra. Če bi vlada ne imela namena predlagati cesarju, da imenuje češkega ministra, izpustila bi bila to številko iz proračuna. Sedanje razmere so le prehodne in upati je, da se bo situacija kmalu tako spremenila, da bo mogoče imenovati češkega ministra. Sedanje ministerstvo ni strankarsko, kar je v Avstriji sploh nemogoče. Pri nas so sploh drugače razmere, kakor v kaki drugi državi. Pri nas nimamo samo konservativne in liberalne stranke, ampak pod tem plaščem se pri nas skriva tudi narodnost. Če bi ministerstvo mislilo vladati brez parlamenta, zakrivilo bi državno nasilje. Ta govor ministerskega predsednika vzbudil je splošno zadovoljnost v konservativnih krogih in veliko nevoljo v liberalnih krogih. Posl. Schneider govori o propadu parlamentarizma. Zgodi se vse le tako, da je vseč židom. Predsednik pokliče govornika k redu, ker je trdil, da so mej dunajskimi novinarji samo roparji, tatovi in morilci.

V seji dne 25. novembra se razprava nadaljuje. Posl. dr. Brzorad izjavlja, da je Mladočehom vsejedno, ako se imenuje minister-krajan ali ne, a zahtevajo to imenovanje le za to, ker je grof Taaffe to obljubil prednikom Mladočehov kot ceno, ako vstopijo v državni zbor. Vse zadnje izjave gledajo Mladočehi mirno, veselilo bi jih pa, če bi se

združile avtonomistične stranke v zbornici v to, da bi zastopale dober princip. Jezikovno vprašanje je rešeno, ako se le § 19. drž. osn. zakonov izvršuje. Govornik dalje zahteva, da se vpelje splošno volilsko pravo in neposredni volilski zistem po kmetijskih občinah in pravi, da bodo Mladočehi vse radi podpirali, kar je avtonomističnemu principu v korist, samo če bi bilo kaj naperjeno proti koristim češkega naroda, ne mogli bi zajedno postopati z nikomur. Posl. Hoffmann-Wellenhof pravi, da je princ Schwarzenberg v deželni zboru drugače govoril nego tu. Vlada parlament bagatelizira, kar se je pokazalo pri Spinčičevi aferi. Čudni ton, v katerem je v sredo govoril Taaffe, moral je vse stranke žaliti. Interpelacije se tudi bagatelizujejo. Govornik zahteva večje disciplinarne oblasti za predsednika in je proti zgradbi poslopja za delegacijo v Budimpešti. Posl. dr. Vašaty pravi, da je glede rešitve jezikovnega vprašanja treba rešiti le veljavne zakone. Govornik je proti zgradbi poslopja za delegacijo v Budimpešti iz finančnih in političnih vzrokov. Govornik se nadalje bavi z vnanjo politiko in priporoča zvezo z Rusijo in šiba samoblastno počenjanje Madjarov v gospodarskem in narodnem oziru. Konečno se govornik izreče tudi proti napravi Herbstovega kipa v veži državnega zbora. Posl. dr. Bloch zagovarja žide in pravi, da zaradi nekaterih malopridnih elementov ni treba še vsega naroda soditi.

— **Presvetla cesarica** odpotovala je v sredo zvečer na otok Krk. Včeraj zjutraj peljala se je skozi Ljubljano. Sprejema ni bilo nobenega.

— **Presvetli cesar** podaril je 500 gld. iz zasobne blagajne prebivalcem občine Adlešiče v črnomaljskem okraju, ki so trpeli veliko škodo po toči.

— **Osobne vesti.** Č. g. Franc Povše župnik na Ježici pri Ljubljani imenovan je kanonikom v Novem mestu. — C. kr. višji inženir g. Francišek Žužek, ki je zadnji čas služboval v Kranji, premeščen je k deželni vladi v Ljubljani. — C. kr. inženir gosp. Karol Toman imenovan je okrajnim inženirjem v Kranji. — Gosp. dr. J. Portik, doslej okrožni zdravnik v Železnikih, premeščen je na lastno prošnjo v Senožeče. — Notar g. K. Bratkovič v Trebnjem je premeščen v Rogatec. — Nadučitelj v Mokronogu imenovan je g. J. Ravnikar, doslej nadučitelj v Litiji.

— **Imenovanje.** Dež. odbor je imenoval dr. V. Gregoriča primarijem v deželni bolnici, dr. A. Samitza pa okrožnim zdravnikom v Kočevji, toda le začasno, dokler ne izkaže popolnega znanja slovenščine. Dr. Samitz je rodom Korošec iz Doberle vasi in je užival ustanovo za slovenske medicine s pogojem, da po dovršenih študijah službuje na Kranjskem. Ker l. 1885. ko je stopil v prakso, ni bilo nobene zdravniške službe na Kranjskem izpraznjene, naselil se je v Guštajnu na slovenskem Koroškem, kjer je bil okrožni zdravnik do l. 1889, potem pa od trboveljske družbe imenovan prvim fužinskim zdravnikom v Trbovljah. Tam je jako dobro uredil delalsko bolnico in ker bo trboveljska družba imela 400 in še več delalcev v Kočevji, za katere bo treba napraviti bolnico, ga je najbliž ona napotila, da se v Kočevje preseli. Leta 1887, ko je pomanjkovalo sekundarijev v deželni bolnici, pozval ga je dež. odbor, da se naj oglasi za jedno teh služeb, na kar je pojasnil, da je že 5 let služil kot sekundarij v bolnicah, pripravljen pa je sprejeti drugo samostalno službo. Njegova prošnja ima naslov na deželni odbor, pa je bila od prosilca potom okrajnega glavarstva oddana zdravstvenemu svetu, kateremu bi jo itak tudi dež. odbor moral izročiti. Drugi kompetent v terni dr. Pregl je sicer jednemu dež. odborniku izjavil, da umakne prošnjo, dejanski je pa ni nazaj zahteval, namreč jo pustil pri zdravstvenem zastopu, kateri se je res tudi nanjga oziral na 2. mestu. Kakšnega političnega

ali narodnega mišljenja je dr. Samitz, nam ni znano. Spominjamo pa se, da se je o svojem času, ko je služboval v Guštajnu, večkrat naznanil v „Miru,“ cesar do zdaj še ni storil nobeden med. doktor na Koroškem.

— **Družbi sv. Cirila in Metoda** je izročil veliko izvodov A. Foersterjeve kompozicije „Slovo“ gosp. abiturijent Karol Šavnik; g. prof. Simon Rutar je podaril lepo zbirko knjig družbe sv. Mohorja, in g. Fr. Rus, nadučitelj v Bledu, je doposlal veči knjižni dar. — Prvomestnica šenklaško-franč škanske ženske podružnice, blagor. gospa Marija Murnikova, nas je razveselila z dosedaj največjim jednokratnim podružničnim doneskom s 500 gld., in vedno se razcvitajoča ženska podružnica v Gorici je naklonila 100 gld. Nadalje so družbi poslali: vč. g. J. Aljaž, župnik na Dovjem, 100 gld. pokroviteljine s pripisom: „Sloga jači, nesloga tlači;“ vč. g. A. Ostrožnik, župnik v Pamečah in prvomestnik slovenjegraške podružnice, 60 gld. 10 kr., nabranih ob zborovanjih, ki jih prireja tamošnja podružnica na raznih krajih svojega delokroga; g. Peter Mayr ml., posestnik in gostilničar v Kranji 50 gld. Iz Brežic smo prejeli 23 gld. 10 kr. kroninega daru; 26 kron in 20 stotink je nabral neimenovan rodoljub ob veselem slavljenju godu dveh članov vrlih gledaliških diletantov tamošnje čitalnice, 20 kron pa je daroval gosp. notar dr. Fr. Firbas. To je drugi kronin dar; prvega smo dobili z Dunaja v znesku 20 kron, prisluzenih z rokami, od rodoljubnih gg. Antonije in Rozalije Rebekovih. Iz Prevoj nam je došlo ob blagoslovljeni hiše trgovca g. G. Kotnika nabranih 12 gld. 20 kr., katerim je dodal vč. g. župnik Vrhovnik darova dveh neimenovanih gospodov v znesku 3 gld. 50 kr. Idrijski pevci so poslali po gosp. F. L. 11 gld.; X. Y. 5 gld.; „Delavsko bralno društvo“ v Idriji 4 gld. 42 kr. — skupiček za prodan šaljiv dobitok, ki je pripal trgovcu, g. J. Šepetavcu; g. J. Hribar zgubljeno stavo — 4 gld.; gosp. A. Virant v Novem mestu 2 gld. 50 kr., nabrane mej Dol. Sokolom; rodoljubi v Št. Petru na Notranjskem 2 gld. po g. S. Domicelji; gosp. odvetnik dr. Matej Pretnar v Trstu 2 gld., dar svojega klienta povodom dobljene pravde in gosp. Fr. Šlibar v Seceh 2 gld., ki jih je družbi daroval g. Ivan Dolencec na Praprotnem. — Prepričani, da nad tisoč poučevanih otrok, ki jih sedaj vzgaja naša družba v vrle sinove in hčere veri, cesarju in domovini, pač zahteva nesebične požrtvovalnosti vseh rodoljubov. Zahvaljujemo se Vam srčno želeč. naj dobrotni Bog povrne vso Vašo ljubav: Vam dar-žljivim domorodkinjam in domorodcem in Vam darovateljem prvih kron!

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

— **Zmrznil je** v Trstu 37letni fakir Fr. Hrovatin iz Buj. Zvečer zaspal je precej vinjen na dvorišču na vozu in zjutraj našli so ga mrtvega.

— **Brata umoril je** v Grintovici v Istri kmet Gregor Jakus. Prepiral se je namreč s svojo materjo in se ž njo celo spoprijel. Brat Matej prihitel je materi na pomoč in to je Gregorja tako razsrdilo, da je Mateja tako močno sunil z nožem v trebuh, da je ta umrl dva dni pozneje.

— **«Amerikanski Slovenec»** vabi vse v Združenih državah naseljene Slovence rojake, da naj bi se združili v društva, katera naj bi se zopet združila v „slovensko jednoto“.

— **G. prof. Sim. Rutarju**, našemu učenemu zgodovinarju, dalo je naučno ministersvo dopust za drugo polletje tekočega šolskega leta in ustanovo v znesku 1000 gld., da potuje v Rim in na Grško.

— **Muzej v Ptujih.** C. kr. centralna komisija za umetnostne in zgodovinske spominke je sklenila, da sproži misel ustanoviti v Ptujih muzej, v katerem bi se hranili mnogi rimski spomeniki, ki se nahajajo v Ptujih.

— **Tisoč goldinarjev** dovolilo je minis'erstvo notranjih reči v podporo poškodovancem občine Trbiž na Koroškem.

— «Slovensko nemški slovar», ki bode izdan na troške rajnega knezoškofa ljubljanskega Antona Alojzija Wolfa, in ga je uredil g. prof. M. Pleteršnik, začel se je tiskati. Slovar bo izhajal v sešitkih po pet pol obsegajočih. Vsakih pet do šest tednov pride po jeden sešitek na svetlo. Prvi sešitek bode izdan koncem meseca decembra. Koliko bode vseh sešitkov, tega ni moči zdaj natančno povedati, utegne pa jih biti okolo dvajset. Cena vsakemu sešitku bode 50 kr. Naročila vsprejema „Katoliška Bukvarna“ v Ljubljani.

— Prvi ženski tamburaški zbor ustanovil se je pod okriljem čitalničnim v Ljubljani. Zboru pristopilo je že 14 dam. Učitelj in vodja novemu zboru je g. drd. Šuklje.

— V smrt na vislice obsodilo je porotno sodišče v Celji dne 28. novembra t. l. nekega Karola Weiss-a iz Podovca pri Mariboru, ker je dne 1. oktobra t. l. zavratno umoril svojo ženo.

— Mrtvega našli so blizo Osredka 74letnega gostača Ant. Zalarja iz Št. Vida nad Cirknico. Zalar šel je peš v Ljubljano, nazaj grede je opešal in obstal tik pota, kjer je zmrznil.

— Samomor. Minolo soboto zvečer ustrelil se je na svojem domu v Žirovnici na Gorenjskem ljubljanski osmošolec Anton Svetina. Imenovanega večera prišel je namreč nepričakovano domov, govoril samo z domačim hlapcom, ki mu je s hlevsko svetilnico posvetil v hišo, kjer so že vsi spali. Ker ga zjutraj ni bilo v hiši, ga gredo iskat in najdejo ga ob vasi na polji mrtvega v krvi ležati; poleg njega je ležal samokres. Sodnijska zdravstvena komisija, ki je truplo raztelesila se je določno izrekla, da se je ranjkemu pamet zmešala. Ker je bil nesrečni mladenič vseskozi lepega нравnega vedenja in tudi zelo pobožen, pač v resnici ni družega misliti, nego da je v umobolnosti doprinesel ta čin.

— Kamniška železnica podržavila se bode najbrže že bodoče leto. Podržavljenje te železnice bode v veliko korist prometu, ker se bodo gotovo znižali tarifi.

— Ponesrečil je pri skladanji hlodov hlapec Tomaž Tomšič v Št. Petru na Notranjskem. Padlo je nanj nekaj hlodov in so ga tako močno poškodovali, da je že čez nekaj ur umrl.

— Telovadba za dekleta. Gosp. Brunet telovadni učitelj na realki in gosp. Uhl učitelj na nemški šoli v Ljubljani otvorila sta poseben telovadni tečaj za dekleta vsake starosti. Telovadilo se bode v telovadnici višje realke.

— Vodstvo za gradnjo dolenskih železnic razpisuje dobavo 98.000 komadov borovih, smrekovih in jelovih gorenjih pragov (švelarjev) za železniško progo Grosuplje-Novomesto-Straža.

— Razširjene ljudske šole. Ednorazrednica v Šentvidu pri Žilčah v logaškem okraju razširila se je v dvorazrednico, jednorazrednica v Zatičini v trirazrednico in trirazrednica v Sodražici v štirirazrednico.

— V državnem zboru pričela se je včeraj razprava o dispozijskem fondu. Govorilo je več govornikov mej njimi pl. Plener, ki je v imenu levice izjavil, da bode ta glasovala proti dispozijskemu fondu. Danes pridejo na vrsto ministerski predsednik in načelniki drugih velikih strank in je pričakovati, da se bode sedaj zavozljani položaj razvozljajal.

— V Gradcu umrl je včeraj v 78. letu svoje dobe umirovljeni deželni šolski nadzornik France vitez Močnik, znani spisatelj učnih knjig za aritmetiko in geometrijo na srednjih in ljudskih šolah avstrijskih. N. v m. p.!

— Pred porotnim sodiščem obsojeni so bili te dni v Ljubljani: Valentin Traven iz Glinca pri Ljubljani na 15 mesecev težke ječe zaradi spolskega posiljenja; Janez Dornik iz Podhoma v radovljiškem okraju zaradi uboja na 5 let; Peter Butalič iz Tunjice pri Kamniku zaradi tatvine na 15 mesecev ječe, in 17letni hlapec Mihael Kušar iz Uranšice, o katerem smo svoje dni poročali, da je deklo Marijo Knez zaradi tega umoril, ker mu ni dovolila v nečisto djanje na 12 let težke ječe.

— „Il Rinnovamento“ zove se list, ki je nedavno jel izhajati v Gorici in piše v duhu, Slovencem prijaznem. List izhaja vsak teden enkrat in stane 5 gld. na leto. Italijanskega jezika večim Slovencem se prav toplo priporoča v naročbo.

— Umrl je v Rajhenburgu ondotni poštar in trgovec g. Ant. Kacjan. N. v m. p.!

— Pri občinskih volitvah v Radečah v okraju Krškem voljen je županom g. Jak. Rinžner, svetovalcem pa gg: M. Scheyer, Fr. Burkele, Fr. Završnik, Fr. Ravnihar, Fr. Laharnar in J. Simončič.

— Novo slovensko bralno društvo osnovalo se je v Mokronogu. Predsednik društvu je g. notar Viktor Rosina.

— Kardinal Lavigerie †. V Algirju umrl je primas afriški sloveči kardinal Lavigerie v 67. letu svoje dobe. Pokojni kardinal slovel je po vsem svetu kot odločen in srečen borilec zoper suženjstvo. Lavigerie bil je rodod Francoz, kot tak zelo naroden in se je prvi iz mej duhovščine odločno izrekel za republiko.

Marijacetlske kapljice za želodec.

izgotovljene v lekarni k „angelu varhu“

C. BRADY-a v Kromerizu (Moravsko)

Schutzmarke.

C. Brady

so staro, zanesljivo in znano zdravilo ter so budilno in krepilno sredstvo za želodec in prebavilna dela. (13—3)

Samo prave so z zraven stoječo varstveno znamko in podpisom.

Cena: 1 steklenice 40 kr. dvojne steklenice 70 kr.

Vsebina je naznanjena.

Marijacetlske kapljice za želodec prodajajo se prave: v Ljubljani: lek. Piccoli in lek. Svoboda; v Postojni: lek. Fr. Becarich; v Skofji Loki: lek. Karl Fabiani; v Radovljici: lek. Alex. Roblek; v Novem mestu: lek. Dom Rizzoh in lek. Bergmann; v Kamniku: lek. J. Močnik; v Črnomlju: lek. J. Blažek.